

Expedient: 186/17

El Consell Tributari, reunit en sessió d'11 d'octubre de 2017, coneixent del recurs presentat per la Sra. M., Sra. F., Sra. L. i Sr. J. E. H. i Sra. F., Sr. M. i Sr. S. E. M., i després d'haver sentit a la directora jurídica i secretària delegada de l'Institut Municipal d'Hisenda en sessió informativa celebrada amb caràcter previ, ha estudiat la proposta elaborada pel ponent designat a aquest efecte, adoptant el següent acord:

ANTECEDENTS DE FET

1. En data 19-3-2014 i mitjançant correu certificat, els interessats van presentar recurs d'alçada contra la resolució del Gerent de l'Institut Municipal d'Hisenda, dictada el 19-12-2013 en l'expedient núm. ..., desestimària de la sol·licitud de rectificació d'autoliquidació i de devolució d'ingressos, en relació amb la transmissió de l'immoble situat en c/ V1.

El 28-9-2016, M. E. H. va presentar instància sol·licitant la resolució expressa del recurs d'alçada interposat el 19-3-2014.

2. Al·leguen els recurrents que per raó de la defunció de la Sra. H. C. el 25-9-2011, van adquirir la meitat indivisa de la finca objecte de recurs i van abonar en el seu moment l'autoliquidació del tribut núm. ..., d'import 2.675,76 euros.

Manifesten que en formalitzar l'escriptura d'acceptació d'herència de la citada causant i protocol·litzar-se en la mateixa, la certificació descriptiva i gràfica del local en el Cadastre, es va detectar que l'esmentada finca tenia una superfície de 75 m², sent inferior la superfície real de la finca, motiu pel qual, es va presentar davant la Gerència del Cadastre una sol·licitud de correcció per error de superfície, que es va tramitar mitjançant procediment d'esmena de discrepàncies, dictant-se per part d'aquesta Gerència Regional una resolució en data 8-6-2012, rectificant la superfície de 75 m² a 25 m² i també el valor cadastral d'aquesta.

Indiquen els interessats que el 25-9-2012, van pagar l'autoliquidació de l'impost derivat de la referida herència, sobre la base de la superfície i valor de sòl de la finca abans de la seva rectificació és a dir, amb una superfície i valor, erronis, per la qual cosa tractant-se d'un error material i admetent la jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, l'eficàcia retroactiva al nou valor cadastral dictat en un procediment d'esmena de discrepàncies, encara que la correcció hagi tingut lloc després de la meritació de l'impost, sol·liciten la devolució dels ingressos que corresponguin amb els seus interessos.

3. De la documentació incorporada a l'expedient es desprèn la següent relació de fets:

- Segons l'Escriptura de manifestació i acceptació d'herència i extinció d'usdefruit, atorgada el 24-11-2011 davant el Notari Sr. ..., núm. de protocol ..., la causant Sra. F. H. C., mare i àvia respectivament dels interessats, va morir el 25-9-2011, en estat de vídua del Sr. M. E., deixant quatre fills anomenats M., F., L. i J. J. E. H. i havent-li premort un altre fill, M. E. H. qui al seu torn, tenia tres fills anomenats F., M. i S. E. M.

La causant havia atorgat testament pel qual va instituir hereus universals als seus cinc fills: M., M., F., L. i J. J. E. H., per parts iguals i substituïts vulgarment, pels seus respectius descendents.

El patrimoni relicte de la causant estava integrat, entre altres béns, per una meitat indivisa de c/ V1, que li pertanyia per compra efectuada en escriptura pública de 31-1-1977, acceptant els quatre fills de la citada causant així com i per substitució vulgar, els tres néts de la mateixa, l'herència F. H. C. i adjudicant-se cadascun d'ells una cinquena part del referit patrimoni relicte.

A més, la causant citada va adquirir per herència del seu espòs, l'usdefruit d'una meitat indivisa de la finca abans citada així com l'usdefruit d'un altre immoble situat a Barcelona, corresponent als quatre fills de la causant i a la Sra. M. C., vídua del fill premort, la nua propietat, per cinquenes parts iguals.

- El 3-2-2012, i mitjançant instància núm. ..., es va sol·licitar pròrroga de sis mesos per a la presentació i pagament de l'impost, per la transmissió mortis causa de la Sra. F. H. C.

- De la documentació aportada pels interessats i de les comprovacions administratives efectuades, resulta que el 8-6-2012 el Gerent Regional del Cadastre va dictar resolució en

el procediment d'Esmena de discrepàncies (núm. d'expedient de la citada Gerència ...) i va estimar la reclamació presentada pel Sr. J. J. E. H., acordant rectificar la superfície construïda amb la consegüent modificació del valor cadastral, assortint efectes cadastrals la modificació des de l'endemà a la data de la resolució.

En l'annex a l'esmentada resolució, consta entre altres elements, que la superfície construïda de l'immoble situat en V1 (referència cadastral ...) és de 25 m²; que el valor cadastral total és de 17.959,05 euros, dels quals 10.754,32 euros corresponen al valor del sòl i 7.204,73 euros corresponen al valor cadastral de la construcció i que és propietat dels Srs. M., F., L. i J. J. E. H., que ostenten el 20% de l'immoble cadascun d'ells, i dels Srs. F., M. i S. E. M., que són propietaris del 6,66% d'aquest, cadascun d'ells.

Aquesta resolució, de data 8-6-2012, consta notificada al reclamant Sr. J. J. E. H. el dia 3-10-2012.

- El 25-9-2012, els interessats presenten una única autoliquidació del tribut, núm. ..., d'import 2.675,76 euros i relativa a la finca de c/ V1, en la qual entre altres elements, figuren consignats les dades relatives a la data de transmissió (25-9-2011, de defunció de la causant Sra. H.); la data de l'última transmissió (31-1-1977), el percentatge d'immoble transmès (50%) i el valor del sòl aplicat (31.854, 31 euros). Aquesta autoliquidació consta abonada en la mateixa data 25-9-2012, dins del període voluntari de pagament.

- El 18-11-2012 i mitjançant correu certificat, els interessats presenten sol·licitud de rectificació de l'autoliquidació abonada i la devolució d'ingressos corresponent.

Aquesta sol·licitud va ser resolta pel Gerent d'aquest IMH en data 19-12-2013, desestimant-se la mateixa i confirmant-se l'autoliquidació núm. ..., constant que aquesta resolució es va notificar el 28-2-2014.

FONAMENTS DE DRET

Primer.- El recurs presentat el 19-3-2014, ha estat interposat dins del termini establert en l'article 14 del Text refós de la Llei d'Hisendes Locals aprovat per RDLg. 2/2004, de 5 de

març i article 46 de la Llei 1/2006 de 13 de març, que regula el Règim especial del municipi de Barcelona

Segon.- El Text refós de la Llei d'Hisendes Locals regula, en l'art. 107, apartat 1, la base imposable del tribut establint que la mateixa està constituïda per l'increment del valor dels terrenys posat de manifest al moment de la meritació, i experimentat al llarg d'un període màxim de 20 anys. Al seu apartat 2, determina que:

“El valor del terreno en el momento del devengo resultará de lo establecido en las siguientes reglas: a) En las transmisiones de terrenos, el valor de éstos en el momento del devengo será el que tengan determinado en dicho momento a efectos del impuesto sobre Bienes Inmuebles. ...”

Per la seva banda, el Text refós de la Llei del Cadastre Immobiliari, aprovat per RDLg 1/2004, de 5 de març, regula en l'article 18 el procediment d'esmena de discrepàncies que ha d'iniciar-se per acord de l'òrgan competent, per pròpia iniciativa o per ordre superior, quan l'Administració té coneixement de la falta de concordança entre la descripció cadastral dels béns immobles i la realitat immobiliària, i el seu origen no es degui a l'incompliment de l'obligació de declarar o comunicar al fet que es refereixen els articles 13 i 14 del mateix TR. La resolució que es dicta en aquest procediment té efectivitat des de l'endemà a la data en què s'acordi i ha de notificar-se als interessats d'acord amb el que preveu la Llei 58/2003, de 17 de desembre, General Tributària.

Tercer.- Doncs bé, dels documents incorporats a l'expedient es deriva que el local sobre la superfície del qual s'està dilucidant apareix en el Registre de la Propietat amb una superfície de 17 metres, als quals caldria sumar els corresponents als elements comuns tenint en compte l'assignació d'una quota de participació del 2,10 per cent en el valor total de l'immoble. En la mateixa escriptura d'acceptació de l'herència apareix amb idèntica superfície i, a més, la manifestació dels recurrents sobre l'existència d'un error cadastral en constatar que la realitat coincideix amb el previst en el Registre de la Propietat i no amb el previst en el Cadastre que li atribueix una superfície de 75 metres quadrats. Aquest error entre la realitat cadastral i la realitat immobiliària és reconegut per la Gerència cadastral a favor d'aquesta última realitat modificant el valor cadastral mitjançant el procediment en l'article 18 del TR que regula el cadastre immobiliari. Aquest valor té efectes pro futur d'acord amb el paràgraf segon del seu número u que estableix expressament:

“La resolució que se dicte tindrà efectivitat desde el día siguiente a la fecha en que se acuerde y se notificará a los interesados de conformidad con lo dispuesto en la Ley 58/2003, de 17 de diciembre, General Tributaria”

La qüestió que es planteja es concreta a determinar si, en aquest cas concret, el valor cadastral modificat té efectes des de la data en què els recurrents van adquirir els béns, moment de la meritació de l'IIVTNU, o per contra ha d'aplicar-se el previst en el citat precepte en els termes exposats. En aquest sentit, el TSJC té assegut, en sentència número 1047/2012 de 31 d'octubre (JT/2012/1456), fonaments jurídics sisè i vuitè, que:

“SEXTO. Ciertamente, ambas resoluciones disponen que la modificación tendrá efectos catastrales desde el día siguiente a la fecha de las mismas, tal como establece el citado art. 18 de la Ley del Catastro Inmobiliario (RCL 2004, 599) (« La resolución que se dicte tendrá efectividad desde el día siguiente a la fecha en que se acuerde»).

...

Sin embargo, el enfoque de esta pretensión no se formula con la debida claridad..... Hemos de ceñirnos al supuesto de los valores aplicables a efectos del Impuesto sobre el Incremento de Valor de los Terrenos de Naturaleza Urbana cuando, en virtud de un procedimiento de subsanación de discrepancias o falta de concordancia entre la descripción catastral de los bienes inmuebles y la realidad inmobiliaria, se aprecia por el órgano competente para ello error en la superficie asignada a las parcelas en solar y edificabilidad y en la valoración del suelo como residencial y se procede a su corrección o subsanación. A la inversa, esta cuestión no compete ni al Catastro ni a los órganos económico-administrativos, que carecen de atribuciones para el enjuiciamiento de las liquidaciones por tal impuesto.

OCTAVO. A la misma conclusión ha de llegarse en el presente caso. Como la Gerencia del Catastro ha acudido al procedimiento de subsanación de discrepancias o falta de concordancia entre la descripción catastral de los bienes inmuebles y la realidad inmobiliaria, y ha apreciado error en la superficie asignada a las parcelas en solar y edificabilidad y en la valoración del suelo como residencial, procediendo a su corrección, no cabe, a efectos de las liquidaciones por el Impuesto sobre el Incremento del Valor de los Terrenos de naturaleza urbana, estar a los valores discrepantes con la realidad y, por ello, erróneos, y consiguientemente subsanados. Obviamente, siempre a estos efectos, ha de prevalecer la realidad inmobiliaria frente a la descripción catastral de los bienes inmuebles.

No estamos, aquí tampoco, ante ninguna nueva valoración producto de nuevas tasaciones o ponencias de valores, sino ante una mera subsanación, sin que quepa partir de una exégesis literal de preceptos legales para sostener una tesis que se estima contraria a derecho, cual es la de tomar como base imponible del impuesto que nos ocupa un valor catastral que el propio órgano competente para ello ha estimado erróneo y discrepante con la realidad, y, consecuentemente, ha subsanado. La remisión del art. 107.2.a) TRLHL (RCL 2004, 602, 670) ha de entenderse hecha al valor catastral determinado correctamente y no aquel en cuya fijación se ha incurrido en errores de hecho, posteriormente declarados y subsanados por el órgano idóneo para ello. Lo contrario resulta contrario a la justicia, que el art. 1.1 de la Constitución (RCL 1978, 2836) propugna como uno de los valores superiores del ordenamiento jurídico y el art. 3.1 LGT (RCL 2003, 2945) destaca como uno de los principios en que se basa el ordenamiento del sistema tributario, e igualmente vulnerador del principio de proporcionalidad en la aplicación de los tributos proclamado en el art. 3.2 LGT . En todo caso, siempre habría de considerarse que la corrección del valor catastral llevada a cabo por la Gerencia del Catastro constituye una de las « circunstancias sobrevenidas que afecten a una situación jurídica particular [y] pongan de manifiesto la improcedencia del acto dictado», y, como tal, habría de producir la revocación de las liquidaciones por plusvalía impugnada, conforme al art. 219.1 LGT (RCL 2003, 2945) . Dada la naturaleza y entidad de los errores apreciados, su declaración, en derecho y en relación con el impuesto que nos ocupa, ha de producir efectos desde que el error se cometió y no desde que se subsanó, con independencia de las consecuencias jurídicas que pudieran tomarse en consideración en otros ámbitos diferentes del aquí enjuiciado. Así lo exige, en fin, el esencial principio de capacidad económica (art. 31.1 de la Constitución (RCL 1978, 2836)) que excluye un gravamen basado en un valor reconocido como erróneo y discrepante con la realidad por el órgano que lo fijó, lo que supondría gravar una capacidad ficticia, producto de una equivocación material en su fijación, tomando como base imponible un valor erróneo y discrepante con la realidad.”

Doctrina que reitera la manifestada en la Sentència número 136/2011 de 3 de febrer (JT/2011/182414) en el fonament jurídic del qual tercer s'assenyala que:

“TERCERO. La Sala comparte en lo esencial los transcritos fundamentos de la sentencia apelada y reitera plenamente los razonamientos de nuestra sentencia de 23 de marzo de 2006 que aquellos recogen.

El escrito de apelación no contradice los hechos en que se funda la sentencia de instancia, sino que, por el contrario, admite explícitamente que la posterior resolución de la Gerencia del Catastro procedió a la subsanación del valor catastral de la finca por entender que como consecuencia de la parcelación de la misma se le

aplicó un valor que no se correspondía con el planeamiento urbanístico. No estamos, pues, ante ninguna nueva valoración producto de nuevas tasaciones o ponencias de valores, sino ante una mera subsanación.

Por lo demás, el mismo escrito de apelación formula extensas alegaciones con múltiples matices a cada una de las afirmaciones de la sentencia apelada, pero no alcanza a desvirtuar la plena conformidad a derecho de ésta, pues nunca cabe partir de una exégesis literal de preceptos legales para sostener una tesis que se estima contraria a derecho, cual es la de tomar como base imponible del impuesto que nos ocupa un valor catastral que el propio órgano competente para ello ha estimado erróneo y, consecuentemente, ha subsanado.

En efecto, cuando el art. 107.2 .a) del texto refundido de la LHL establece como valor de los terrenos el que tengan determinado en dicho momento a efectos del Impuesto sobre Bienes Inmuebles, ha de entenderse que sea el determinado correctamente y no aquel en cuya fijación se ha incurrido en errores de hecho, posteriormente declarados y subsanados por el órgano idóneo para ello.

Sostener lo contrario, esto es, que hay que estar al valor catastral en cuestión en todo caso, obviando cualquier error que el mismo contenga, resulta no sólo irracional en el ámbito de la aplicación del Derecho, inadecuado y contrario a toda lógica, como ya señala la sentencia apelada, sino también, a juicio de esta Sala, contrario a la justicia, que el art. 1.1 de la Constitución propugna como uno de los valores superiores del ordenamiento jurídico y el art. 3.1 LGT destaca como uno de los principios en que se basa el ordenamiento del sistema tributario, e igualmente vulnerador del principio de proporcionalidad en la aplicación de los tributos proclamado en el art. 3.2 LGT.

Por otra parte, no resulta aplicable al caso el criterio de esta Sala que se cita en el escrito de apelación, impeditivo de la impugnación del valor catastral en el procedimiento de gestión y liquidación del impuesto de plusvalía, porque los aquí recurrentes han acudido justamente al procedimiento que se indica en dicho criterio, esto es, al órgano competente de la Administración del Estado para fijar, rectificar y subsanar los valores catastrales. Y lo han hecho en el plazo que fija el art. 220.1 LHT, esto es, en cualquier momento, resultando irrelevante que no impugnaran anteriormente la valoración catastral que se ha de demostrado y declarado incurso en error y ha sido consiguientemente subsanada....

Tampoco son aplicables al caso enjuiciado cuantas alegaciones se hacen en el mismo escrito relativos a la eficacia de las fijaciones y modificaciones de los valores

catastrales, pues todos los supuestos a que se refieren dichas alegaciones son ajenos al presente caso, en que, simple y llanamente, el valor catastral con efectos legales en el momento de la transmisión (donación) era erróneo y así lo ha declarado y subsanado el órgano competente. Y dada la naturaleza y entidad del error apreciado, su declaración, en derecho, ha de producir efectos desde que el error se cometió y no desde que se subsanó, con independencia de las consecuencias jurídicas que pudieran tomarse en consideración en otros ámbitos diferentes del aquí enjuiciado.

Por fin, la tesis del escrito de apelación resulta, en todo caso, contraria al esencial principio de capacidad económica (art. 31.1 de la Constitución) pretendiendo un gravamen basado en un valor reconocido como erróneo por el órgano que lo fijó, lo que supondría gravar una capacidad ficticia, producto de una equivocación material en su fijación, tomando como base imponible un valor erróneo y no el subsanado.”

En aquest cas concret, no hi ha dubte respecte de l'aplicabilitat de la doctrina assegurada en aquestes sentències en estar en presència d'un error que es dedueix directament dels documents presentats pels recurrents en l'escrit de sol·licitud de rectificació del valor cadastral tal com reconeix la pròpia Gerència del Cadastre en la resolució en la qual es modifica el citat valor en la qual pot llegir-se que “*Se rectifica la superficie construida según los planos presentados por el recurrente*”. Pot així afirmar-se que és un error que es reflecteix sense necessitat d'aplicació ni interpretació de norma jurídica alguna. Tampoc prové de l'aplicació de noves ponències de valors ni suposa nova taxació o valoració, en els termes declarats per les sentències transcrites.

En conseqüència, respecte de l'IIVTNU, ha de tenir-se en compte en la seva quantificació el valor cadastral modificat en els termes declarats per la resolució de la Gerència del Cadastre.

Per la qual cosa, i en disconformitat amb l'informe de l'*Institut Municipal d'Hisenda*,

ES PROPOSA

ESTIMAR el recurs formulat; **ANUL·LAR LA RESOLUCIÓ** que denega la rectificació de l'autoliquidació; **PROCEDIR** a la citada rectificació de l'autoliquidació núm. ... en els termes exposats en els fonaments anteriors; **RETORNAR** l'import de l'ingrés que resulti indegudament efectuat amb els interessos corresponents.